

6. «Біржа інвалідності». Чому медико-експертні комісії не бояться вимагати гроші та що з цим робити. Денис Пристай. URL: <https://suspihne.media/66521-birza-invalidnosti-comu-medicno-ekspertni-komisii-ne-boatsa-vimagati-grosi-ta-so-z-cim-robiti/>.

Гарига-Грихно М. М., експерт, провідний фахівець з організації наукової роботи відділу забезпечення діяльності центру
Чернігівський НДЕКЦ МВС (м. Чернігів, Україна)

Остапенко А. І., здобувач вищої освіти, гр. ПД-181
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЛАТЕНТНИХ ЗГВАЛТУВАНЬ

Згвалтування - найсерйозніший злочин проти сексуальної свободи і сексуальної недоторканності особи. Хоча за офіційними даними, такий злочин йде на спад, але це не можна сприймати як позитивне явище, оскільки в нашому світі є латентні згвалтування. Таким чином ця тема досить актуальна в наш час.

Отже, термін «латентний» (від лат. latens (latentis) – прихований) як «прихований», «невидимий», «той, що не виявляє себе видимими ознаками», «dark side» - «темний бік злочинності», або «nonreported crimes» - «злочини, про які не було повідомлено поліції» так у міжнародному значенні позначається латентні злочини [1, с. 385].

Тож можна дійти в висновку, що латентне згвалтування - це злочин (згвалтування), щодо якого потерпіла не повідомляла правоохоронні органи, і цей злочин не був відображений в офіційній статистиці

Як слушно зазначає М. М. Корчовий, історично проблема згвалтувань взаємопов'язана з падінням моралі, розпустою та проституцією, що «програмувало» психологію чоловіків на схильність до сексуальної вседозволеності, насильства та статевих оргій [2, с. 71].

У ч. 1 ст. 152 Кримінального Кодексу України закріплено, що згвалтуванням є «Вчинення дій сексуального характеру, пов'язаних із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета, без добровільної згоди потерпілої особи» [3].

Під статевими зносинами в цьому визначенні розуміється гетеро сексуальний природний статевий акт, тобто вчинення статевого акту шляхом сполучення чоловічих та жіночих статевих органів.

Дефлорація чи еяколяція для наявності складу злочину не є обов'язковою, оскільки він вважається закінченим із моменту початку статевого акту всупереч волі потерпілої особи.

Одним з критеріїв поділу латентних згвалтувань можуть бути типові ситуації та особливості поведінки злочинців: латентні згвалтування з метою самоствердження в чоловічій ролі, латентні згвалтування в середовищі молодіжних груп, латентні згвалтування знайомих жінок, латентні згвалтування на основі парафілії у вигляді садизму, та латентні згвалтування, зумовлені наявністю психопатичної симптоматики [4, с. 80].

Злочинці першого типу нападає зненацька на самотню жінку в безлюдних місцях, намагаючись не вступати із нею в контакт. Вибір жертви в цій ситуації часто буває випадковим, а характеристики потенційного потерпілого не є принциповими для гвалтівника [5, с. 55].

Психологія такого злочинця говорить про те, що такий чоловік емоційно залежний від жінки. В реальному житті такий чоловік свідомо чи не свідомо залежить від жінки яка його оточує будь то мати чи дружина. І щоб компенсувати цю залежність він чинить насильство над іншими жінками.

Такими діями він несвідомо намагається знищити психологічне домінування жінок взагалі, а не окремих осіб, а також домогтися ідентифікації з чоловічою статевою роллю, самоствердитись, набути особистісно-емоційної автономію [5, с. 58].

Досить цікавим є той факт, що особливою ознакою є те що злочинець, щоб не стати і залежним від жертви він спеціально уникає з нею контакт. Тому що в підлеглому становищі, злочинець не зможе вчинити насильство.

Такого типу згвалтувань жертви не хочуть отримати розголосу чи суспільного осуду, глибоких переживань щодо події і із таким страхом не звертаються до правоохоронних органів.

Щодо латентних згвалтувань другого типу, тобто в середовищі молодіжних груп, то вони поділяються на кілька видів.

Перший вид це коли в молодіжні злочинні групи втягують дівчат які зазвичай апатичні, слабохарактерні, легкодухі, які неодноразово піддавалися моральному чи фізичному насильству, тому такий тип жертви не повідомляють про скоєння щодо них злочину. В цих групах таких дівчат не розподіляють і так вони стають «спільними» і за їх рахунок шляхом згвалтування учасники таких злочинних груп хочуть самостверджуватись. А провокаторами, зазвичай, цих злочинів є лідери групи або інші дівчата.

Другий вид згвалтування відбуваються під час проведення спільного дозвілля з раніше незнайомими дівчатами. Важливу роль у такому злочині відіграє лідер такої групи та його особисті якості. Часто він психопат з яскраво вираженою агресією, явними або прихованими патологічними насильницькими або сексуально насильницькими відхиленнями. Переважна більшість гвалтівників - конформісти, необізнані і безвольні люди, які ніколи б не наважилися зробити такий вчинок в поодиночці [4, с. 82].

В третьому типі розглядаються латентні згвалтування раніше знайомих жінок. Жертви злочинцю могли виступати сусідами, колегами, друзями, родичами, знайомими з нічних клубів, або ж раніше мали стосунки інтимного характеру. При цьому, цікавим є те що на цей злочин могли (хоча і не свідомо) спровокувати самі жінки: поцілунки, пестощі чоловіка, залишитися переночувати. Наприклад, коли жінка з метою підвищити свою самооцінку вступає в сексуальну гру з чоловіком, фліртує з ним. Жінка в такому випадку готова вести любовну гру до певної межі, а чоловік, звичайно, про це не здогадується. І тоді коли ціль першої досягнута, їй вдалося зацікавити чоловіка, і вона не хоче продовжувати ці відносини, вона стає жорстокою та невмовною, чим і викликає в чоловіка стан розчарування. В такі моменти жінка отримує від емоційних страждань чоловіка психологічну насолоду. Такою поведінкою остання завдає удар по самооцінці чоловіка і він відчуває приниження чоловічої гідності. При таких умовах чоловік відчуває сильне сексуальне збудження, що потребує задоволення. Якщо на цьому етапі не завершуються їхні відносини то настає згвалтування.

Жертви таких злочинів нікуди не звертаються, оскільки вони розуміють, що частково винні у цих злочинах і самі намагаються врегулювати конфлікт, щодо відшкодування шкоди з гвалтівником.

Деякі гвалтівники мають збочення у вигляді садизму. Так вони отримують сексуальне задоволення коли бачать біль та страждання жінки.

Згвалтування через психопатичних симптомів не пов'язане з сексуальними відхиленнями або збоченнями. Такі згвалтування вчиняють хворі на шизофренію, які часто

не розуміють, що роблять під час галюцинацій або марення. Такі зґвалтування з меншою ймовірністю залишаться прихованими, оскільки їх виконавці найчастіше затримуються і переслідуються за законом, оскільки через свою патологію вони не можуть швидко зникнути з місця події і залишити сліди [6, с. 64].

Проаналізувавши вищенаведене, можна констатувати, що зґвалтування є насильницьким примушенням до статевого акту в тій чи іншій формі (яка найбільше збуджує гвалтівника).

Щодо латентних зґвалтувань то вони стають такими через певні обставини при яких воно виникла (спільний відпочинок певних молодіжних компаній, розпиття великої кількості алкоголю і т.д.), певні особливості самих жертв (апатичні, легко піддаються впливу, інфантильні особистісні якості) чи побоювання розголошення, осуду.

Список використаних джерел

1. Словник іншомовних слів за ред. О. С. Мельничука. Київ: Головна редакція «Українська радянська енциклопедія»(УРЕ), 1977. 776 с.
2. Корчовий М. М. Кримінально-правове та кримінологічне поняття зґвалтування. Вісник Національної академії внутрішніх справ України. 1999. Вип. 1. С. 71-75.
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 152.
4. Джужа О. М. Запобігання злочинам, пов'язаним із сексуальним насильством: монографія. Київ: Атіка, 2009. 240 с.
5. Барданова Е. В. Особенности выбора жертвы преступником. Практична психологія та соціальна робота: науково-практичний та освітньо-методичний журнал. 05/2010. № 5. С. 55-58.
6. Наваляна Я.Т. Поняття та види латентних зґвалтувань. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 4. С.64-67.

Жернова М. Г., здобувачка вищої освіти 4 курс, група КПП-171

Науковий керівник – **Толкач А. М.**, ст. викладач

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СУТНІСТЬ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Останнім часом організована злочинність у світі кардинально змінилась як за масштабами, так і за змістом. У своїй початковій формі у ХХ ст. організована злочинність була відповідником прихованого світу мафії, гангстерів і рекетирів.

Організована злочинність являє собою ту категорію, яка широко використовується в науковій спільноті, її активна діяльність не одноразово засуджувалась представниками державної влади, а серед простого населення вона звучить як найвища злочинна поведінка, що шкодить не лише державі, а окремо кожному індивіду. У багатьох джерелах зазначається, що злочинність зміцнює свої позиції та поширює свій вплив на ледь не всі галузі життя.

Варто зазначити, що у різноманітних друкованих кримінологічних виданнях організована злочинність отримує більше чи менше місця, за її якісними характеристиками на ряду з професійною злочинністю, а саме: у сфері економіки, корупції тощо. Слід також відмітити той факт, що організована злочинність не є окремим явищем, а є частиною